GENERALINIO ADVOKATO
GIOVANNI PITRUZZELLA IŠVADA,
pateikta 2022 m. balandžio 7 d.[1]

Byla C-460/20

TU,
RE
prieš
Google LLC

(*Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas, Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Asmens duomenų apsauga – Reikalavimas pašalinti nuorodas į tariamai neteisingą informaciją ir nutraukti nuotraukų rodymą miniatiūrų („thumbnails“) pavidalu“

I. Įvadas

1. Prašymu priimti prejudicinį sprendimą, kuris yra šių išvadų dalykas, *Bundesgerichtshof* (Federalinis Teisingumo Teismas, Vokietija, toliau – BGH) Teisingumo Teismui pateikė du klausimus dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)[2] (toliau – BDAR) 17 straipsnio 3 dalies a punkto bei 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo[3] 12 straipsnio b punkto ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkto išaiškinimo atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7, 8, 11 ir 16 straipsnius. Šie klausimai buvo iškelti nagrinėjant TU ir RE (toliau kartu – ieškovai) ieškinį *Google LLC* (toliau – *Google* arba atsakovė), kuriuo siekiama, pirma, pašalinti iš sąrašo tam tikras atsakovės eksploatuojamoje paieškos sistemoje atliktose paieškose rodomas nuorodas į tinkle paskelbtus trečiųjų asmenų straipsnius, kuriuose nurodyti ieškovai, ir, antra, nutraukti viename iš šių straipsnių pateikiamų nuotraukų rodymą vadinamųjų miniatiūrų („thumbnails“) pavidalu.

2. Gerai žinoma, kad paieškos sistema ne tik saugo tinkle kitų asmenų sukurtą turinį, bet ir aktyviai dalyvauja skleidžiant informaciją. „Tinklo turtai“ būtų tik potencialiai pasiekiami, jeigu vartotojas negalėtų reikiamos informacijos gauti naudodamasis paieškos sistemomis, o didžiuliame informacijos, kuri pateikiama internete, vandenyne be šių sistemų tarpininkavimo

1 Originalo kalba: italų.

2 OL L 119, 2016, p. 1.

3 OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355.

didelė dalis informacijos liktų praktiškai neprieinama. Kai paieškos sistemoje vartotojui leidžiama atlikti paiešką pagal tam tikrus raktinius žodžius, pavyzdžiui, asmens vardą ir pavardę, ši sistema atrenka, kurias svetaines įtraukti į paieškos rezultatus ir kokiu eiliškumu jas išdėstyti rezultatų sąraše, o tai turi didžiulį poveikį informacijos sklaidai. Ši atranka atliekama naudojant algoritmą, taigi ji priklauso nuo atrankos kriterijų, kuriuos paieškos sistemos operatorius pasirinko programuodamas. Tolesni pasirinkimai atliekami plačiu mastu, vykdant turinio moderavimo politiką, kuri platformoje įgyvendinama pagal jai nustatytus standartus, pavyzdžiui, siekiant apsaugoti savo verslo modelį, apginti tam tikrus jautrius naudotojų interesus arba įvykdyti teisinius įsipareigojimus. Šios veiklos vykdymas apima sprendimų, kokio turinio neskelbti naudotojų paieškos rezultatuose, priėmimą.

3. Taigi paieškos sistema veikia kaip prieigos prie informacijos valdytoja (taip vadinami subjektai, kurių veikla būtina tam, kad trečiųjų šalių nuomonė ar informacija būtų įtraukta į demokratinės komunikacijos grandinę). Ši paieškos sistemų (pavyzdžiui, *Google*) atliekama informacijos srauto „vartų“ kontrolės funkcija turi svarbių pasekmių tiek Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintai saviraiškos ir informacijos laisvei, tiek Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintoms teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą. Visų pirma, interneto puslapio ir jame esančios informacijos, susijusios su asmeniu, įtraukimas į rezultatų sąrašą, kuris pateikiamas atlikus paiešką pagal to asmens vardą ir pavardę, labai palengvina šios informacijos prieinamumą bet kuriam interneto naudotojui ir gali turėti lemiamą reikšmę skleidžiant minėtą informaciją, taigi ir naudojantis saviraiškos bei informacijos laisve. Dėl tos pačios priežasties, kaip Teisingumo Teismas yra nurodęs savo jurisprudencijoje [4], toks įtraukimas gali būti laikomas didesniu kišimusi į atitinkamo asmens pagrindinę teisę į privatų gyvenimą nei šio tinklalapio leidėjo atliktas paskelbimas.

4. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą, dėl kurio teikiama ši išvada, paieškos sistemų atliekamos funkcijos ypatumai ir dėl to kylanti įtampa tarp Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių išryškėja tokiu atveju, kurio Teisingumo Teismas dar nenagrinėjo, t. y. kai duomenų subjektas užginčija tvarkomų duomenų teisingumą ir dėl šios priežasties prašo pašalinti iš sąrašo nuorodas į trečiųjų asmenų paskelbtą turinį, kuriame pateikiami šie duomenys.

II. Teisės aktai

5. Be Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsnių, kuriuose atitinkamai įtvirtinta teisė į privatų gyvenimą, teisė į asmens duomenų apsaugą, saviraiškos ir informacijos laisvė ir laisvė užsiimti verslu, atliekant šią analizę svarbūs Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktas ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktas, kurių tekstą tik nurodau, taip pat BDAR 17 straipsnis. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta duomenų subjekto teisė reikalauti ištrinti su juo susijusius asmens duomenis, visų pirma tais atvejais, kai tie duomenys buvo tvarkomi neteisėtai, ir atitinkama duomenų valdytojo pareiga tuos duomenis ištrinti. To straipsnio 3 dalies a punkte patikslinta, kad 1 dalis netaikoma, jei duomenų tvarkymas yra būtinas „siekiant pasinaudoti teise į saviraiškos ir informacijos laisvę“. Kitos Direktyvos 95/46 ir BDAR nuostatos, susijusios su prašymo priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjimu, bus nurodytos pateikiant analizę.

[4] Visų pirma žr. šios išvados 14 ir 15 punktus.

III. Pagrindinė byla ir procesas Teisingumo Teisme

6. TU yra kelių finansines paslaugas teikiančių įmonių vadovas arba turi jų kapitalo dalių. RE buvo TU partnerė ir – iki 2015 m. gegužės mėnesio – vienos iš šių bendrovių prokuristė. Tinklalapyje www.g...net (toliau – *g-net*) atitinkamai 2015 m. balandžio 27 d., 2015 m. birželio 4 d. ir 2015 m. birželio 16 d. buvo paskelbti trys straipsniai, kuriuose buvo išreikšta kritiška nuomonė ir abejonių dėl kelių pirmiau paminėtų bendrovių investavimo modelio rimtumo. Prie 2015 m. birželio 4 d. straipsnio buvo pridėtos keturios nuotraukos (trys TU ir viena RE), kuriose ieškovai buvo atvaizduoti važiuojantys prabangiais automobiliais, skrendantys sraigtasparniu ir priešais užsakomąjį lėktuvą. Tokie vaizdai kartu su straipsniais galėjo tapti pagrindu manyti, kad ieškovai naudojosi trečiosios šalies finansuojama prabanga. Remiantis teisine informacija („Impressum“), svetainės *g-net* operatorius yra G-LLC. Bendrovės G-LLC tikslas, kaip nurodo ji pati, yra „tvariai prisidėti prie sukčiavimo prevencijos ekonomikoje ir visuomenėje aktyviu švietimu ir nuolatiniu skaidrumu“. Tačiau įvairiose publikacijose G-LLC verslo modelis vertinamas kritiškai, be kita ko, kaltinant ją bandymu šantažuoti įmones, nes ji iš pradžių paskelbia nepalankius vertinimus, o paskui siūlo juos atšaukti už vadinamąjį apsaugos mokestį. 2015 m. birželio 4 d. ir 2015 m. birželio 16 d. straipsniai buvo įtraukti į paieškos rezultatų sąrašą, gautą į *Google* valdomą paieškos sistemą įvedus ieškovų vardus ir pavardes atskirai arba kartu su tam tikrų įmonių pavadinimais, o 2015 m. balandžio 27 d. straipsnis buvo rodomas paieškos laukelyje įrašius konkrečius įmonių pavadinimus. Šiuose rezultatuose buvo pateikta nuoroda į atitinkamus straipsnius. Be to, *Google* į savo vaizdų paieškos rezultatų santrauką miniatiūrų pavidalu įtraukė 2015 m. birželio 4 d. straipsnyje pateiktas ieškovų nuotraukas.

7. Ieškovai paprašė atsakovės, pirma, pašalinti iš sąrašo minėtus straipsnius, kuriuose, jų nuomone, yra daug neteisingų teiginių ir šmeižikiškų nuomonių, pagrįstų tikrovės neatitinkančiais faktais, ir, antra, pašalinti miniatiūras iš paieškos rezultatų sąrašo. Jie teigė tapę G-LLC šantažo aukomis. Atsakovė atsisakė tenkinti šį prašymą, remdamasi atitinkamų straipsnių ir nuotraukų profesiniu kontekstu ir nurodydama, kad nežino, ar juose pateikiama informacija yra klaidinga. Pirmojoje ir antrojoje instancijose ieškinys buvo atmestas.

8. Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas, Vokietija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar su suinteresuotojo asmens teise į privatų gyvenimą ([Chartijos] 7 straipsnis) ir į asmens duomenų apsaugą ([Chartijos] 8 straipsnis) yra suderinama tai, kad, nagrinėjant jo reikalavimą dėl pašalinimo iš sąrašo, pareikštą interneto paieškos sistemos duomenų valdytojui pagal [BDAR] 17 straipsnio 3 dalies a punktą, atliktino iš [Chartijos] 7, 8, 11 ir 16 straipsnių kylančių prieštaraujančių teisių ir interesų vertinimo metu tuo atveju, kai nuoroda, kurią reikalaujama pašalinti iš sąrašo, yra nuoroda į turinį, kuris apima faktinius teiginius ir faktiniais teiginiais grindžiamą vertinamojo pobūdžio nuomonę, kurių teisingumą duomenų subjektas ginčija, ir kurio teisėtumas priklauso nuo jame pateiktų faktinių teiginių teisingumo klausimo, būtinai reikia remtis ir tuo, ar duomenų subjektas turi realią galimybę – pavyzdžiui, paprašęs laikinųjų apsaugos priemonių – apginti savo teises nuo turinio teikėjo ir taip gali pasiekti, kad paieškos sistemos duomenų valdytojo nurodyto turinio teisingumo klausimas būtų bent jau laikinai išspręstas?

2. Ar reikalavimo dėl pašalinimo iš sąrašo, pareikšto interneto paieškos sistemos (kuri įvedus pavardę ieško fizinių asmenų nuotraukų, kurias į internetą įkėlė ir su asmens pavarde susiejo tretieji asmenys, ir kuri rastų nuotraukų rezultatus rodo miniatiūrų („thumbnails“) pavidalu) duomenų valdytojui, atveju atliekant pagal [Direktyvos 95/46] 12 straipsnio b punktą ir

14 straipsnio pirmos pastraipos a punktą bei BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktą vykdytiną iš [Chartijos] 7, 8, 11 ir 16 straipsnių kylančių prieštaraujančių teisių ir interesų vertinimą būtinai reikia atsižvelgti į pradinės trečiojo asmens publikacijos kontekstą, net jei rodoma miniatiūra paieškos sistemoje yra susieta su trečiojo asmens interneto svetaine, tačiau ši interneto svetainė konkrečiai neįvardijama, o susijusio konteksto interneto paieškos sistema nerodo?“

9. Rašytines pastabas šioje byloje pateikė pagrindinės bylos šalys, Rumunijos, Austrijos ir Graikijos vyriausybės bei Komisija. 2022 m. sausio 24 d. vykusiame Teisingumo Teismo posėdyje pagrindinės bylos šalys ir Komisija pateikė savo žodines pastabas.

IV. Teisinis vertinimas

10. Prieš pradedant nagrinėti prejudicinius klausimus, reikia priminti Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl paieškos sistemos operatoriaus pareigų tuo atveju, kai jo veikla apima asmens duomenų tvarkymą, visų pirma kai kyla klausimas dėl asmens, kuriam toks tvarkymas daro poveikį, teisės reikalauti, kad su juo susiję duomenys būtų ištrinti. Kaip matysime, šios pareigos, Teisingumo Teismo žodžiais tariant, proporcingai atitinka paieškos sistemos operatoriaus „atsakomybę, kompetenciją ir galimybes“ [5], kurios, kaip trumpai aprašyta šių išvadų įžangoje, savo ruožtu yra neatsiejamos nuo jo vaidmens interneto ekosistemoje.

A. Teisingumo Teismo jurisprudencija

11. Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl asmens duomenų tvarkymo paieškos sistemų veiklos sąlygomis ryškėja keturios tvirtos nuostatos.

12. Pirmoji susijusi su paieškos sistemų veiklos kvalifikavimu ir jos įtraukimu į Sąjungos asmens duomenų apsaugos teisės aktų taikymo sritį.

13. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendime *Google Spain ir Google* [6] (toliau – Sprendimas *Google Spain*) Teisingumo Teismas nurodė, kad paieškos sistemos veikimo operacijos, kurias sudaro internete trečiųjų asmenų paskelbtos ar jau esančios informacijos suradimas, automatiniu būdu atliekamas jos indeksavimas, laikinas laikymas ir galiausiai padarymas prieinamos interneto naudotojams tam tikra pasirinkta tvarka, laikytinos „asmens duomenų tvarkymu“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 95/46 2 straipsnio b punktą, jei ši informacija apima „asmens duomenis“ [7]. Šiuo atžvilgiu aplinkybė, kad šie duomenys jau buvo paskelbti internete ir paieškos sistema jų nepakeičia, nėra svarbi [8]. Toks paieškos sistemų veiklos kvalifikavimas užbaigiamas antruoju Sprendime *Google Spain* išdėstytu teiginiu. Paieškos sistemos operatorius, kaip subjektas, kuris nustato šios sistemos veiklos tikslus ir būdus, laikytinas tokių duomenų „valdytoju“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 95/46 2 straipsnio d punktą [9]. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad jeigu pagal šią nuostatą paieškos sistemos operatorius nepatektų į sąvokos

[5] Žr. šios išvados 15 punktą.

[6] C-131/12, EU:C:2014:317.

[7] Tai yra informacija apie fizinius asmenis, kurių tapatybė yra arba gali būti nustatyta, taigi „asmens duomenys“, kaip apibrėžta tos direktyvos 2 straipsnio a punkte.

[8] Žr. Sprendimo *Google Spain* 28 ir 29–31 punktus.

[9] Žr. Sprendimo *Google Spain* 32 ir 33 punktus. Direktyvos 95/46 ir BDAR versijose italų kalba sąvoka „duomenų valdytojas“, apibrėžta Direktyvos 95/46 2 straipsnio d punkte, dabar atitinka sąvoką „duomenų valdytojas“, apibrėžtą BDAR 4 straipsnio 7 punkte.

„valdytojas“ taikymo sritį vien dėl to, kad jis visiškai nekontroliuoja trečiųjų šalių interneto tinklalapiuose skelbiamų asmens duomenų, tai prieštarautų minėtos nuostatos tikslui užtikrinti veiksmingą ir visapusišką duomenų subjektų apsaugą plačiai apibrėžiant minėtą sąvoką [10].

14. Antrasis aspektas, kylantis iš Teismo jurisprudencijos, susijęs su galimu rimtu kišimusi į duomenų subjektų pagrindines teises, atsirandančiu dėl paieškos sistemos veikimo.

15. Kaip jau buvo minėta, dėl informacijos rengimo ir platinimo internete būdų eksponentiškai didėja rizika, kad bus pažeistos pagrindinės teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą. Gerai suvokdamas šį dalyką, Sprendime *Google Spain* Teisingumo Teismas, pirma, nurodė, kad asmens duomenų tvarkymas, atliekamas kaip paieškos sistemos veikimo operacija, skiriasi nuo interneto svetainių rengėjų vykdomo tvarkymo, kurį sudaro šių duomenų dėjimas į tinklalapį, ir jį papildo [11]. Toks asmens duomenų tvarkymas, kokį vykdo paieškos sistemų operatorius, „gali daryti didelį neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą tais atvejais, kai paieška per šį [šią] paieškos variklį [sistemą] atliekama panaudojant fizinio asmens asmenvardį, nes dėl tokio tvarkymo kiekvienas internautas kartu su paieškos rezultatų sąrašu gali gauti sustruktūrintą su šiuo asmeniu susijusios internete galimos rasti informacijos apie galbūt daugelį jo privataus gyvenimo aspektų, kurie be paieškos variklio nebūtų buvę susieti arba tai būtų buvę labai sudėtinga padaryti, apžvalgą ir taip sudaryti daugiau ar mažiau išsamų duomenų subjekto profilį“. Kišimosi į šias duomenų subjekto teises poveikį taip pat didina tai, kad „modernioje visuomenėje internetui ir paieškos varikliams tenka svarbus vaidmuo, todėl tokiame rezultatų sąraše esanti informacija tampa labai skvarbi“ [12]. Todėl, Teisingumo Teismo teigimu, „kadangi paieškos variklio veikimas gali daryti didelį neigiamą poveikį pagrindinėms teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą ir šis poveikis yra papildomas, palyginti su tuo, kurį daro tinklalapių rengėjai, šio paieškos variklio eksploatuotojas, kaip asmuo, kuris nustato šios veiklos tikslus ir būdus, turi užtikrinti, kiek tai patenka į jo atsakomybės, kompetencijos ir galimybių sritį, kad ši veikla atitiktų Direktyvos 95/46 reikalavimus ir joje numatytos garantijos galėtų tapti visiškai veiksmingos, o veiksminga ir visapusiška duomenų subjektų ir visų pirma jų teisės į privataus gyvenimo gerbimą apsauga – iš tiesų įgyvendinta“ [13]. 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendime *GC ir kt.* (*Nuorodų į jautrius duomenis pašalinimas*) [14] (toliau – Sprendimas *GC*) Teisingumo Teismas priminė, kad paieškos sistemos operatoriui gali būti visapusiškai priskiriamos visos asmens duomenų „valdytojo“ pareigos, nustatytos Direktyvoje 95/46 ir BDAR, įskaitant neskelbtinų duomenų tvarkymui taikomus draudimus ir suvaržymus, numatytus minėtos direktyvos 8 straipsnio 1 ir 5 dalyse bei BDAR 9 straipsnio 1 dalyje ir 10 straipsnyje. Tame sprendime jis nurodė, kad nors vykdant paieškos sistemos operatoriaus veiklą atliekamo duomenų tvarkymo ypatumais negalima pateisinti jo atleidimo nuo šių nuostatų laikymosi, šie ypatumai vis dėlto gali turėti įtakos šiam operatoriui tenkančios atsakomybės ir konkrečių pareigų apimčiai. Kadangi jis yra atsakingas ne už tai, kad neskelbtini duomenys pateikiami trečiosios šalies interneto tinklalapyje, o už nuorodų skelbimą šiame tinklalapyje, tik dėl tokio nuorodų skelbimo jai taikomos su šių duomenų tvarkymu susijusios nuostatos, tuo tikslu „pagal duomenų subjekto pateiktą prašymą atliekant patikrinimą, prižiūrimą kompetentingų nacionalinių institucijų“ [15].

[10] Žr. Sprendimo *Google Spain* 34 punktą.

[11] Žr. Sprendimo *Google Spain* 35 punktą.

[12] Žr. Sprendimo *Google Spain* 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat žr. to sprendimo 36–38 punktus.

[13] Žr. Sprendimo *Google Spain* 38 punktą.

[14] C-136/17, EU:C:2019:773.

[15] Žr. Sprendimo *GC* 45–47 punktus.

16. Trečiasis Teisingumo Teismo tvirtai nustatytas aspektas susijęs su būtinybe atsižvelgti į visas pagrindines teises, paliečiamas nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui adresuotą prašymą dėl nuorodų pašalinimo, ir užtikrinti šių teisių pusiausvyrą, atsižvelgiant ne tik į konkrečios bylos aplinkybes, bet ir į technologines interneto aplinkos ypatybes.

17. Nors, viena vertus, nagrinėdamas šį klausimą, Teisingumo Teismas atmetė, kad kišimasis į duomenų subjekto pagrindines teises, atsiradęs dėl informacijos apie jį pateikimo parodant paieškos interneto paieškos sistemoje pagal jo vardą ir pavardę rezultatus, turint omenyje potencialų tokio kišimosi rimtumą, galėtų būti pateisinamas vien tokios paieškos sistemos operatoriaus ekonominiais interesais, kita vertus, jis pripažino, kad „nuorodų pašalinimas iš rezultatų sąrašo, priklausomai nuo atitinkamos informacijos turinio, gali turėti poveikio teisėtam internautų <…> interesui“ [16]. Teisingumo Teismo teigimu, tokiose situacijose reikia „nustatyti teisingą šio intereso ir Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų duomenų subjekto teisių pusiausvyrą“ [17]. Šis reikalavimas pakartotas Sprendime *GC*, darant nuorodą į BDAR 17 straipsnį, kuriame kodifikuota teisė į asmens duomenų ištrynimą (arba „teisė būti pamirštam“), kurią Teisingumo Teismas pripažino byloje *Google Spain* [18], ir kurio 3 dalies a punkte, kaip pažymėjo pats Teisingumo Teismas, aiškiai numatytas reikalavimas užtikrinti minėtų teisių pusiausvyrą [19]. Tame sprendime Teisingumo Teismas patvirtino ir tai, ką jau buvo nurodęs Sprendime *Google Spain* dėl kriterijų, pagal kuriuos reikėtų derinti šias teises, primindamas, kad „[n]ors Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos duomenų subjekto teisės paprastai yra viršesnės už internautų informacijos laisvę, ši pusiausvyra konkrečiais atvejais gali priklausyti nuo atitinkamos informacijos pobūdžio ir jos jautrumo, galinčio turėti įtakos duomenų subjekto privačiam gyvenimui, taip pat nuo visuomenės intereso susipažinti su šia informacija, kuris gali skirtis, nelygu, koks šio asmens vaidmuo viešajame gyvenime“ [20]. Be Teisingumo Teismo suformuluotų formuluočių, iš Sprendimo *GC* aiškiai matyti, kad turi būti užtikrinama *vienodos svarbos* pagrindinių teisių, kurios yra esminės tinkamo demokratinės visuomenės funkcionavimo sąlygos, pusiausvyra. Todėl negalima abstrakčiai numatyti vienos iš jų viršenybės prieš kitą, tačiau būtina nustatyti pusiausvyrą, kad būtų pasiektas toks sambūvis, kuris padarytų kuo mažesnę žalą kiekvienai pagrindinei teisei. Iš to sprendimo taip pat matyti, kad pusiausvyra pereina nuo Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą prie Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos teisės informuoti ir būti informuotam, juo labiau kai atitinkamas asmuo atlieka tam tikrą viešą vaidmenį ir dėl to interneto naudotojai yra suinteresuoti gauti su juo susijusią informaciją [21].

18. Ketvirtas iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos kylantis tvirtai nustatytas aspektas susijęs su paieškos sistemos operatoriui, kaip asmens duomenų valdytojui, juos tvarkančiam šios sistemos veikimo tikslais, tenkančia užduotimi palyginti pagrindines teises, kad būtų užtikrinta, jog toks tvarkymas atitiktų BDAR (anksčiau – Direktyvos 95/46) reikalavimus [22]. Šis vaidmuo vėliau buvo kodifikuotas BDAR 17 straipsnyje.

[16] Žr. Sprendimo *Google Spain* 81 punktą.

[17] Žr. Sprendimo *Google Spain* 81 punktą.

[18] Žr. Sprendimą *Google Spain*, visų pirma 88 ir 99 punktus. Teisingumo Teismas teisę ištrinti asmens duomenis nustatė aiškindamas Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktą ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktą.

[19] Žr. Sprendimo *GC* 54–59 punktus.

[20] Žr. Sprendimo *GC* 66 punktą; šiuo klausimu žr. Sprendimo *Google Spain* 81 punktą, nors jame nėra aiškios nuorodos į Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintą teisę į informaciją.

[21] Tuo pačiu klausimu taip pat žr. 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimą *Google (Pašalinimo teritorinė taikymo sritis)* (C-507/17, EU:C:2019:772, 45 punktas).

[22] Naudojimąsi teise reikalauti pašalinti nuorodas Teisingumo Teismas iš tikrųjų susiejo su Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punkte ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punkte numatytu mechanizmu, pagal kurį duomenų subjektas gali tiesiogiai pateikti atitinkamus prašymus duomenų valdytojui, kuris tuomet turi tinkamai išnagrinėti jų pagrįstumą ir prireikus nutraukti atitinkamų duomenų tvarkymą (žr. Sprendimo *Google Spain* 77 punktą). Dėl BDAR žr. konkrečiai Sprendimo *GL* 66 punktą.

19. Todėl kai pabrėžiama „teisė būti pamirštam“, paieškos sistemos operatorius, remdamasis visomis susijusiomis teisėmis ir interesais ir atsižvelgdamas į visas konkretaus atvejo aplinkybes, turi nuspręsti, koks turinys turi būti įtrauktas į šios sistemos sudaromą paieškų sąrašą ir koks turinys turi būti pašalintas iš šio sąrašo. Duomenų valdytojui (pagal duomenų apsaugos direktyvą arba reglamentą) nepatenkinus prašymo pašalinti nuorodas, duomenų subjektas gali kreiptis į priežiūros ar teisminę instituciją, kad šios atliktų reikiamus patikrinimus ir prireikus nurodytų šiam operatoriui, kokių atitinkamų priemonių jis turi imtis [23]. Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad 2014 m. lapkričio 26 d. 29 straipsnio darbo grupė [24] priėmė Sprendimo *Google Spain* įgyvendinimo gaires [25], skirtas informacijai apie tai, kaip darbo grupėje posėdžiavusios duomenų apsaugos institucijos ketina įvykdyti šį sprendimą, pateikti. Šiose gairėse taip pat pateikiamas nebaigtinis sąrašas bendrų kriterijų, kuriuos duomenų apsaugos institucijos taikys kiekvienu konkrečiu atveju nagrinėdamos nacionalinėms tarnyboms pateiktus skundus dėl paieškos sistemų atsisakymo išbraukti iš rezultatų sąrašo. Vadovaudamasi šiomis gairėmis, *Google* visų pirma nagrinėja jai pateiktus prašymus pašalinti nuorodas.

20. BGH pateiktus prejudicinius klausimus reikia nagrinėti atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus principus.

B. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

21. *Google* ginčija pirmojo prejudicinio klausimo, kuris, kaip ji teigia, yra hipotetinio pobūdžio, priimtinumą, nes BGH pasiūlytas sprendinys yra abstraktus konstruktas, nesusijęs su pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis. Be to, *Google* tvirtina, kad Teisingumo Teismas neturi duomenų, reikalingų norint pateikti naudingą atsakymą.

22. Todėl manau, kad pirmiausia reikia atmesti *Google* argumentą, kad prašyme priimti prejudicinį sprendimą šis klausimas nėra pakankamai išsamiai išnagrinėtas. Mano nuomone, BGH iš tikrųjų pakankamai tiksliai ir išsamiai apibūdino savo nagrinėjamo ginčo faktines aplinkybes ir būtinybę šiomis aplinkybėmis gauti atsakymą į pirmąjį prejudicinį klausimą. Teisingumo Teismas turi visą informaciją, kuri reikalinga siekiant atsakyti į šį klausimą, nepaisant to, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tiksliai nenurodo, ar ieškovai pagrindinėje byloje iš tikrųjų turi teisinę apsaugą turinio teikėjo atžvilgiu ir kokios būtų neigiamo sprendimo šiuo klausimu pasekmės. Antra, vien ta aplinkybė, kad, BGH nuomone, sprendžiant nagrinėjamą ginčą būtina iš anksto patikrinti, ar metodika, kuri, kaip jis mano, taikytina situacijoje, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kuri apibrėžta bendrai ir abstrakčiai, yra teisinga, nereiškia, kad šiuo klausimu Teisingumo Teismui pateiktas prejudicinis klausimas yra hipotetinis, jeigu paaiškėtų, kad turėdamas atsakymą į šį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nustatęs būtinas faktines aplinkybes, galėtų išspręsti pagrindinėje byloje nagrinėjamą ginčą. Galiausiai noriu pažymėti, kad kiti *Google* argumentai dėl pirmojo prejudicinio klausimo nepriimtinumo iš esmės susiję su pasekmėmis, kurių kiltų, jeigu Teisingumo Teismas priimtų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pasiūlytą atsakymą, taigi, yra susiję su tokio klausimo esme.

[23] Žr. Sprendimo *Google Spain* 77 punktą.

[24] Pagal Direktyvos 95/46 29 straipsnį įsteigta 29 straipsnio darbo grupė yra nepriklausoma Europos patariamoji įstaiga, dirbanti duomenų ir privataus gyvenimo apsaugos srityje.

[25] https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/667236/en.

a) Pirminės pastabos

23. Pirmuoju prejudiciniu klausimu Teisingumo Teismo iš esmės prašoma išaiškinti, kokios yra paieškos sistemos operatoriaus pareigos nagrinėjant prašymą pašalinti nuorodas, grindžiamą įrodymais nepagrįstu teiginiu dėl tam tikros nurodomame turinyje (šiuo atveju – straipsniuose, kuriuose pateikiami duomenys ir komentarai apie ieškovų pagrindinėje byloje valdomų bendrovių investavimo modelį ir rezultatus) esančios informacijos neteisingumo. Manydamas, kad – ypač atsižvelgiant į atitinkamų straipsnių profesinį kontekstą ir informacijos svarbą investuotojams, turint omenyje sektoriaus, kuriame veikia ieškovai, rizikingumą[26], – nuorodų pašalinimas būtų nepateisinamas (nebent ginčijama informacija iš tikrųjų būtų klaidinga), BGH klausia, ar ieškovai pagrindinėje byloje turėtų pateikti tam tikrus šios informacijos neteisingumo įrodymus, ar *Google* turėtų daryti prielaidą, jog minėtų ieškovų kaltinimai yra pagrįsti, ir įvykdyti prašymą pašalinti nuorodas arba pati bandyti išaiškinti faktines aplinkybes. BGH siūlo šį klausimą spręsti atsižvelgiant į tai, ar duomenų subjektas turi pagrįstą galimybę gauti teisminę apsaugą, pavyzdžiui, taikant laikinąją apsaugos priemonę tiesiogiai turinio teikėjui, ir iš esmės klausia Teisingumo Teismo, ar toks BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punkto aiškinimas būtų teisingas.

24. Remdamosi iš dalies skirtingais argumentais visos šalys ir duomenų subjektai, pateikę pastabas šioje byloje, prieštarauja BGH pasiūlytam sprendiniui[27], bent jau tiek, kiek toks sprendinys, priešingai nei šios išvados 11–19 punktuose nurodyta jurisprudencija, reiškia, jog interesų pusiausvyra pagal BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktą užtikrinama prieš turinio teikėją remiantis tik protingos teisminės gynybos galimybės kriterijumi.

25. Savo ruožtu pažymiu, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog BGH klausimą dėl galimo šio kriterijaus svarbos iškėlė tik po to, kai, įvertinęs Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintų teisių pusiausvyrą ir visas nagrinėjamos bylos aplinkybes, padarė išvadą, jog, remiantis prielaida, kad informacija, dėl kurios vyksta ginčas, yra teisinga, interneto naudotojų teisė į informaciją yra viršesnė. Taigi BGH remiasi hipoteze, kad, tinkamai įvertinus visus kitus svarbius veiksnius, prašymo pašalinti nuorodas priėmimas arba atmetimas priklauso *tik* nuo to, ar informacija, kurią prašoma panaikinti, yra teisinga, ar klaidinga. Vadinasi, teigiamas Teisingumo Teismo atsakymas į BGH pateiktą klausimą nereikštų, kad prašymo pašalinti nuorodas, grindžiamo tariamu paieškos sistemos pateiktos informacijos netikslumu, patenkinimas arba atmetimas priklausytų tik nuo to, ar suinteresuotasis asmuo gali gauti apsaugą nuo turinio teikėjo, ir, priešingai, nei teigia *Google*, tai nereiškia, kad tuo atveju, jei tokios apsaugos nebūtų, paieškos sistemos operatorius privalėtų automatiškai pašalinti nuorodas. Tokie rezultatai taip pat prieštarautų tinkamam BDAR 17 straipsnio 1 dalies ir 3 dalies a punkto nuostatų derinimui, pagal kurį draudžiamas bet koks automatizmas, kuris galėtų trukdyti duomenų valdytojui, priežiūros institucijai ar teisėjui užtikrinti būtiną pagrindinių teisių pusiausvyrą. Teigiamas Teisingumo Teismo atsakymas į pirmąjį prejudicinį klausimą paprasčiausiai reikštų, kad tuo atveju, kai, atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes, interneto naudotojų teisė į informaciją ir turinio teikėjo saviraiškos laisvė atrodo viršesnės už ieškovo teises *ir* prašymo pašalinti nuorodas patenkinimas būtų pateisinamas tik tuo atveju, jei ginčijama informacija iš tikrųjų yra klaidinga, nacionalinis teismas (o ikiteisminėje stadijoje – paieškos sistemos operatorius) galėtų veiksmingai remtis minėta aplinkybe, jeigu šis klaidingumas nebūtų akivaizdus ir ieškovas nebūtų pateikęs bent vieno tai patvirtinančio įrodymo. Tačiau išnagrinėjus atidžiau, pagrįstos galimybės gauti teisminę apsaugą prieš turinio teikėją buvimas ar nebuvimas ne tik negali būti išskirtinis ar lemiamas prašymo pašalinti nuorodas atmetimo ar priėmimo, neatsižvelgiant į pagrindą, kriterijus, bet

[26] Tai tik keli kriterijai, į kuriuos atsižvelgė BGH ir kurie aiškiai nurodyti prašyme priimti prejudicinį sprendimą. Tačiau perskaičius kelias šio prašymo ištraukas matyti, kad tas teismas atliko bendrą įvairių jo nagrinėjamos bylos elementų įvertinimą.

[27] Graikijos vyriausybės pozicija atrodo ne tokia griežta.

netgi nėra svarbus kriterijus, kuriuo remiantis būtų galima užtikrinti teisių pusiausvyrą pagal BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktą. Iš tikrųjų šis kriterijus pats savaime niekaip neapibūdina nei teisės į tai, kad turinyje, dėl kurio vyksta ginčas, pateikti duomenys būtų ištrinti, buvimo, nei būtinybės išsaugoti nuorodas į šį turinį, siekiant įgyvendinti teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę.

26. Tai paaiškinus, siekiant atsakyti į pirmąjį prejudicinį klausimą, mano nuomone, pirmiausia reikia išsiaiškinti, kokią svarbą, siekiant užtikrinti pagrindinių teisių pusiausvyrą tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, turi tiek atitinkamo asmens vaidmuo viešajame gyvenime, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, tiek tai, kad tvarkomos informacijos teisingumas yra ginčijamas.

b) Kišimasis į pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius saugomas pagrindines teises ir asmens vaidmuo viešajame gyvenime

27. Pagrindinės teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą, nepaisant jų svarbos Sąjungos konstitucinėje teisėje, nėra absoliučios [28]. Kaip matyti iš BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punkto, teisė į asmens duomenų apsaugą turi būti vertinama atsižvelgiant į jos socialinę funkciją ir derinama su kitomis pagrindinėmis teisėmis, laikantis proporcingumo principo [29]. Ieškant teisių pusiausvyros, turi būti deramai atsižvelgiama į tinklalapio, kurio nuorodas siekiama panaikinti, savininko teisę informuoti ir į visuomenės teisę gauti tame tinklalapyje esančią informaciją.

28. Kaip matyti iš pirmiau minėtos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, šis interesas gali būti nevienodas ir ypač priklauso nuo asmens, su kuriuo susijusi informacija, „vaidmens viešajame gyvenime“. Ši sąvoka, kiek tai susiję su šia byla, apima ne tik atvejus, kai asmuo eina politines pareigas, kuriais jis automatiškai patiria viešosios nuomonės demokratinę kontrolę, bet ir atvejus, kai jis atlieka svarbius vaidmenis ekonomikos sferoje [30]. Apskritai tinkamas rinkos veikimas priklauso nuo kitų ūkio subjektų ir vartotojų pasitikėjimo. Siekiant užtikrinti tokį pasitikėjimą, reikia, kad visuomenė turėtų galimybę susipažinti su informacija apie asmenis, užimančius pareigas, kurių įtaka rinkos dinamikai ir vartotojų interesams kartais gali būti net didesnė nei politikos formuotojų veiksmų. Žinoma, ši informacija iš esmės susijusi su jų profesinėmis pareigomis, tačiau ji gali apimti ir jų privačios sferos aspektus, jeigu jie yra susiję su jų profesine veikla arba gali turėti įtakos jų profesinei veiklai ir visuomenės pasitikėjimui. Šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad Teismas jau turėjo progą nuspręsti, jog sutikimas atlikti tam tikrą ekonominį vaidmenį reiškia sutikimą apriboti privataus gyvenimo apsaugos apimtį [31].

29. Kai duomenų subjektas atlieka viešąjį vaidmenį pirmiau nurodyta prasme – ne tik tais atvejais, kai tas vaidmuo iš tiesų yra svarbus, bet ir tuomet, kai jo apimtis yra ribotesnė – pagal BDAR 17 straipsnio 1 ir 3 dalis vertinant teisių pusiausvyrą teisei informuoti ir teisei būti informuotam – atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes – gali būti teikiama pirmenybė prieš Chartijos 7 ir 8 straipsniais saugomas pagrindines teises. Kaip pažymėjo prašymą priimti

[28] Sprendimo *GC* 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

[29] Sprendimo *GC* 57 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

[30] Šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 19 d. EŽTT sprendimą *Fuchsmann prieš Vokietiją* (CE:ECHR:2017:1019JUD007123313, 40 ir 41 punktai) ir 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Verlagsgruppe News GmbH prieš Austriją* (CE:ECHR:2006:1214JUD001052002, 36 punktas).

[31] Žr. 2017 m. kovo 9 d. Sprendimą *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197, 59 punktas).

prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinės bylos aplinkybėmis tokią pirmenybę lemia ne tik atitinkamų publikacijų profesinis kontekstas ir žurnalistinis pobūdis, bet ir aptariamos informacijos, kuri daugiausia susijusi su ieškovų valdomų bendrovių veikla, pobūdis.

c) Informacijos teisingumas ir teisių pusiausvyros užtikrinimo būdai

30. Tendencija, kad teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę turi pirmenybę prieš teisę į privataus gyvenimo apsaugą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, kai duomenų subjektas atlieka svarbų vaidmenį viešajame gyvenime, pasikeičia tuo atveju, kai nustatoma, jog informacija, dėl kurios pateiktas prašymas pašalinti nuorodas, neatitinka tikrovės. Tokiu atveju iš tikrųjų galima teigti, jog faktiškai į teisę informuoti ir teisę būti informuotam net negali būti atsižvelgiama, nes šios teisės negali apimti teisės skleisti klaidingą informaciją ir ja naudotis. Net ir neperkertant Gordijaus mazgo, susijusio su teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę ir informacijos teisingumo santykiu [32], galima paprasčiausiai pažymėti, kad tuomet, kai kalbama apie klaidingą informaciją, ši teisė, turinti dvejopą vertę – aktyviąją ir pasyviąją, jokiu būdu negali būti prilyginama pagrindinėms teisėms į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą. Šiuo atveju iš tikrųjų taikomas pirmumo kriterijus, grindžiamas viena iš pagrindinių Europos Sąjungos vertybių – žmogaus orumu.

31. ESS 2 straipsnyje, kuriame taip pat daroma nuoroda į valstybių narių konstitucines tradicijas, pagarba žmogaus orumui yra viena iš svarbiausių vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga. Chartijos 1 straipsnyje ryžtingai teigiama, kad „žmogaus orumas yra neliečiamas“ ir kad „jį reikia gerbti ir saugoti“. „Vertybių sąjungoje“, t. y. Europos Sąjungoje, žmogaus orumas turi savotišką pirmenybę ir yra kertinis akmuo, kuriuo iš esmės grindžiama Sąjungos integracija. Jeigu žmogaus orumas yra neliečiamas ir visada turi būti gerbiamas ir saugomas, o jo ribojimas, kaip daugumos Chartijoje garantuojamų pagrindinių teisių atveju, nepateisinamas jokiais interesais, jo aukojimo negalima pagrįsti jokia teisine priežastimi, net ir susijusia su tam tikra pagrindine teise [33]. Taigi pateikiant neteisingą informaciją ne tik pažeidžiama pagrindinė asmens, su kuriuo ji susijusi, teisė į asmens duomenų apsaugą, bet ir galiausiai pažeidžiamas jo orumas, nes klaidingai jį atvaizduojant iškreipiama jo tapatybė. Tai visų pirma pasakytina apie interneto ekosistemą, kurioje informacija plinta greitai, yra skelbiama nuolat ir, naudojantis paieškos sistemomis, galima tiksliai nustatyti asmens profilį. Bitų pasaulyje klaidingos informacijos apie žmogų skleidimas yra nuolatinis jo tapatybės, kuri šiandien visų pirma apibrėžiama tinkle, bjaurojimas ir rimta žala jo orumui.

32. Vis dėlto atkreipiu dėmesį, kad aiškus atsakymas į klausimą, kiek svarbus tvarkomų asmens duomenų teisingumas, yra pateiktas pačiame BDAR. To reglamento 5 straipsnio 1 dalyje išvardyti šių duomenų tvarkymui taikytini principai, tarp jų ir d punkte nurodytas tikslumo principas, pagal kurį, pirma, asmens duomenys turi būti „tikslūs ir prireikus atnaujinami“ ir, antra, „duomenys, kurie nėra tikslūs, atsižvelgiant į jų tvarkymo tikslus“, turi būti nedelsiant ištrinti arba ištaisyti [34]. Pasak Teisingumo Teismo, duomenų tikslumas yra viena iš asmens duomenų tvarkymo „teisėtumo sąlygų“ [35], todėl yra svarbus visų pirma taikant BDAR 17 straipsnio 1 dalies d punktą.

[32] Šis klausimas ypač aktualus JAV teisės sistemoje, turint omenyje pagal Konstitucijos pirmąją pataisą teisei į žodžio laisvę taikomą plačią apsaugą.

[33] Žr. Chartijos 1 straipsnio išaiškinimus (OL C 303, 2007, p. 17).

[34] Taip pat žr. BDAR 39 ir 71 konstatuojamąsias dalis bei atitinkamai 16 straipsnio ir 18 straipsnio 1 dalies a punkto nuostatas dėl naudojimosi teise ištaisyti duomenis ir teise apriboti duomenų tvarkymą.

[35] Šiuo klausimu žr. Sprendimo *GL* 64 punktą, nors oficialiai BDAR 5 straipsnyje išvardyti „asmens duomenų tvarkymui taikytini principai“ yra atskirti nuo „duomenų tvarkymo teisėtumo“ sąlygų, kurios išvardytos to reglamento 6 straipsnyje.

33. Taigi tuo atveju, kai, kaip antai pagrindinėje byloje, svarbu išsiaiškinti, ar paieškos sistemos operatoriaus tvarkoma informacija yra teisinga, atitinkamų pagrindinių teisių pusiausvyros klausimas iškyla gana konkrečiai, bent jau tuo etapu, kai informacijos teisingumas ar klaidingumas dar nenustatytas. Iš tikrųjų šiame etape pagrindinis klausimas yra, kas ir kaip turi atlikti tokį vertinimą.

34. Manau, kad prieš pradedant nagrinėti šį klausimą būtų tikslinga pateikti dar keletą paaiškinimų apie tai, kaip pagrindinių teisių pusiausvyra nustatoma paieškos sistemų veikloje.

d) Pagrindinių teisių ir paieškos sistemos operatoriaus galimybių, įgaliojimų bei atsakomybės pusiausvyra

35. Tai, kaip paieškos sistemos operatorius, nagrinėdamas prašymą pašalinti nuorodas, turi suderinti prieštaraujančias pagrindines teises, neišvengiamai priklauso nuo konflikto technologinio konteksto savybių. Informacijos laisvės (dvejopų aktyviųjų ir pasyviųjų aspektų) ir teisės į privatų gyvenimą bei asmens duomenų apsaugą priešprieša bitų pasaulyje pasireiškia kitaip. Interneto technologijos daro įtaką ne tik teisės į informaciją ir teisių į privatų gyvenimą bei asmens duomenų apsaugą sąveikai, bet ir jų pusiausvyros užtikrinimo būdams. Būtent dėl šios priežasties pirmiau minėtoje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje dėl „teisės būti pamirštam“ kalbama apie paieškos sistemos operatoriaus „galimybes“, „įgaliojimus“ ir „atsakomybę“. Taip yra ir tuo atveju, kai reikalavimas pašalinti nuorodas grindžiamas tariamu tinklalapyje, į kurį nukreipia nuoroda, esančios informacijos, kurią reikia pašalinti, klaidingumu. Paieškos sistemos operatorius negali būti įpareigotas vykdyti bendrą priimamo turinio stebėseną ir tikrinti jo teisingumą. Be to, tokia stebėsena būtų labai sudėtinga. Pabrėžtina, kad paieškos sistemos operatorius neturi įgaliojimų *a posteriori* patikrinti, ar į paieškos rezultatų sąrašą įtrauktame tinklalapyje paskelbto straipsnio turinys yra teisingas, ar klaidingas, nes jis neturi informacijos, kurią turi tinklalapio leidėjas, ir neturi įgaliojimų tai nustatyti.

36. Tačiau taip pat negalima nepaisyti ypatingos atsakomybės, kuri tenka paieškos sistemos operatoriui, kaip prieigos prie informacijos valdytojui. Kadangi toks operatorius aktyviai atlieka ne vien techninį ir neutralų vaidmenį skleidžiant informaciją tinkle, kuriuo grindžia savo verslo modelį ir iš kurio gauna pelno, jis taip pat turi aktyviai dalyvauti šalinant iš paieškos rezultatų turinį, kuriame yra klaidingų asmens duomenų, su sąlyga, kad šis vaidmuo neviršija jo įgaliojimų ir galimybių. Šiuo atžvilgiu noriu pažymėti, kad ypatinga atsakomybė, susijusi su tam tikroms platformoms tenkančia prieigos prie informacijos valdytojo funkcija, pabrėžiama 2019 m. spalio 3 d. Sprendime *Glawischnig-Piesczek*[36], kuriame Teisingumo Teismas nurodė, kad pagal Elektroninės komercijos direktyvos[37] nuostatas nacionaliniams teismams nedraudžiama nurodyti prieglobos paslaugų teikėjui pašalinti arba blokuoti prieigą ne tik prie informacijos, kuri anksčiau buvo pripažinta neteisėta, nes šmeižikiška, bet ir prie lygiaverčio turinio, siekiant užkirsti kelią jos sklaidai nepaisant pirminio turinio pašalinimo. Todėl, pasak Teisingumo Teismo, asmens teisių apsaugos veiksmingumu, susijusiu su pagrindiniais informacijos sklaidos internete būdais, net ir pažeidžiant platformos ekonominius interesus, pateisinama speciali stebėsenos pareiga (bendroji stebėsena būtų nesuderinama su Elektroninės komercijos direktyvos 15 straipsnio 1 dalimi), jeigu dėl jos neatsiranda pernelyg didelė našta tarpininkams. Ta pačia linkme juda ir priemonės,

[36] C-18/18, EU:C:2019:821.

[37] 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (OL L 178, 2000, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399).

kuriomis siekiama kovoti su dezinformacijos ir neapykantą kurstančių kalbų plitimu internete [38], ir Sąjungos teisėje ryškėjanti tendencija nustatyti tokioms platformoms, kaip *Google*, griežtesnius kontrolės įpareigojimus konkrečiose srityse, susijusius su jose esančiu turiniu [39].

e) Nagrinėjamoje byloje numatomi įvairūs sprendiniai

37. Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas bendrąsias nuostatas, visų pirma pagrindinės bylos šalių ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo numatomi sprendiniai nėra įtikinami.

38. Priešingai, nei yra numatę ieškovai pagrindinėje byloje, nuorodos negali būti pašalintos remiantis tik vienašališku prašymu, pateiktu duomenų subjekto, kuris teigia, bet neįrodo, kad atitinkamas turinys yra klaidingas, ypač jei, kaip, atrodo, yra ieškovų atveju, tai yra asmenys, dėl kurių atliekamo vaidmens rinkoje visuomenė iš esmės turi teisę į informaciją apie jų veiklą. Pasirinkus panašų sprendinį, duomenų subjektas galėtų vienašališkai nuspręsti pašalinti su juo susijusį turinį, nesuteikdamas galimybės patikrinti teiginių, kuriais būtų galima jį pateisinti, pagrįstumo, ir būtų nepagrįstai per daug paaukota tinklalapio leidėjo teisė į informaciją bei visuomenės teisė būti informuotai, nepripažįstant šių teisių vaidmens demokratinėje visuomenėje.

39. Tačiau *Google* siūlomas sprendinys taip pat nėra įtikinamas, nes pagal jį paieškos sistemos operatorius visiškai nebūtų įtrauktas, o duomenų subjektas turėtų kreiptis į tinklalapio leidėją, kad būtų pašalintas turinys, kuris, kaip teigiama, yra klaidingas. Jeigu būtų priimtas toks sprendinys, asmenų, manančių, kad buvo pažeistos jų pagrindinės teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą, turimas ginklas būtų atšipęs. Tinklalapio leidėjui atsisakius pašalinti informaciją, ji ir toliau būtų skleidžiama per paieškos sistemą, o jeigu ji iš tiesų būtų klaidinga, ir toliau būtų nepagrįstai pažeidžiamos atitinkamo asmens pagrindinės teisės. Todėl mes remiamės priešinga anksčiau nurodytai prielaida, pagal kurią įvairių pagrindinių teisių pusiausvyros nustatymas visapusiškai palankus teisei į informaciją, o pagal Chartijos 7 ir 8 straipsnius saugomos pagrindinės teisės yra aukojamos neproporcingai ir nepateisinamai.

40. Galiausiai kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo siūlomą sprendinį, kai duomenų subjektas įpareigojamas, jei įmanoma, imtis teisinių veiksmų prieš tinklalapio leidėją, pažymėtina, kad, mano nuomone, jis taip pat lemia neproporcingą Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių aukojimą. Pirma, informacijos sklaidos internete greitis ir sunkumai ją vėliau pašalinti, jei paaiškėtų, kad ji neatitinka tikrovės, prieštarauja teisminio nagrinėjimo (net ir skubos tvarka) terminams, o duomenų subjektui dėl to gali būti padaryta nepataisoma žala. Antra, šį sprendimą gali būti sunku įgyvendinti visais tais interneto ekosistemoje neretais atvejais, kai iškyla didelių praktinių kliūčių iškelti bylą interneto tinklalapio, kuriame skelbiamas atitinkamas turinys, operatoriui, kuris gali būti trečiosios valstybės rezidentas arba kurį gali būti sunku nustatyti. Be to, jeigu galimybė pareikšti ieškinį turinio teikėjui būtų pripažinta turinčia lemiamą reikšmę duomenų subjekto teisių apsaugai tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, tai reikštų paieškos sistemos operatoriaus atleidimą nuo atsakomybės, o tai savaime prieštarautų tiek asmens duomenų tvarkymo, susijusio su paieškos

[38] Visų pirma turiu omenyje 2016 m. kovos su neapykantos kurstymu internete elgesio kodeksą (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en) ir 2018 m. dezinformacijos geriausios praktikos kodeksą (https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation), kuriuos parengė Komisija ir patvirtino pagrindinės elektroninės platformos.

[39] Šia kryptimi judama 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB (OL L 130, 2019, p. 92), 17 straipsniu ir 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/784 dėl teroristinio turinio sklaidos internete klausimo sprendimo (OL L 172, 2021, p. 79) 3 ir 5 straipsniais.

sistemų veikimu, savarankiškumo pripažinimui, tiek Teisingumo Teismo nustatytam principui, kad duomenų subjektas turi turėti galimybę kreiptis į tokį duomenų valdytoją, kad nuorodos į su juo susijusius duomenis būtų pašalintos, nepaisant to, kad asmuo, kuris pirmas įkėlė atitinkamą turinį į internetą, jau yra ištrynęs šiuos duomenis. Kaip jau turėjau progą pažymėti, toks principas kartu su pripažintu paieškos sistemų vaidmeniu platinant turinį internete ir dėl to didinant žalą atskiriems asmenims dėl internete skelbiamos su jais susijusios informacijos faktiškai prieštarauja bet kokiam sprendiniui, kuriuo paieškos sistemos operatorius būtų atleistas nuo jam, kaip duomenų valdytojui, tenkančios pareigos laikytis teisėto duomenų tvarkymo sąlygų (įskaitant tvarkomų duomenų tikslumą).

41. Kiekviename iš apžvelgtų sprendinių pusiausvyra yra visiškai palanki vienai iš aptariamų teisių, nors reikia rasti pusiausvyros tašką, kuriame susijusios pagrindinės teisės būtų aukojamos kuo mažiau. Toliau paaiškinsiu, kaip, mano manymu, ši pusiausvyra turėtų būti pasiekta.

f) Siūlomas sprendimas ir „procedural data due process“

42. Tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai teisė į nuorodų pašalinimą iš esmės priklauso nuo to, ar turinyje, iš kurio pašalintos nuorodos, esanti informacija yra teisinga (taigi ir nuo paieškos sistemos operatoriaus tvarkomų asmens duomenų tikslumo), vienintelis galimas veiksmas, mano nuomone, yra konkretaus „procedural fairness“ nustatymas.

43. Interneto ekosistemoje įsigalėjo „privačios galios“, kurios, be kita ko, dėl techninių terpės savybių ir ekonominės dinamikos, neišvengiamai lemiančios ekonominės ir socialinės galios sutelkimą kelių platformų rankose, gali stipriai paveikti naudojimąsi pagrindinėmis teisėmis (visų pirma Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose nustatytomis teisėmis). Visų pirma poveikis veiksmingam naudojimuisi šiomis pagrindinėmis teisėmis yra neišvengiama prieigos prie informacijos valdytojų vaidmens, kurį atlieka kai kurios iš šių platformų, pasekmė. Siekdamas spręsti šio reiškinio problemą, Teismas savo jurisprudencijoje dėl „teisės būti pamirštam“ iš esmės suteikė tiesioginį horizontalųjį poveikį Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintoms pagrindinėms teisėms. Kad šios teisės taptų veiksmingos, būtų logiška suteikti privatiems asmenims pakankamas procedūrines garantijas už asmens duomenų tvarkymą atsakingų elektroninių platformų atžvilgiu, su kuriomis būtų susietos atitinkamos pastarųjų pareigos, natūraliai pritaikytos atsižvelgiant į technologinės priemonės savybes ir interneto aplinkoje vykstančių pagrindinių teisių konfliktų ypatumus. Mano nuomone, interneto pasaulyje reikalingas tam tikros formos „procedural data due process“ [40].

44. Pagal BDAR asmuo turi teisę reikalauti, kad nuorodos būtų pašalintos iš tinklalapio, kuriame skelbiami, jo manymu, neteisingi duomenys apie jį. Tačiau, mano nuomone, naudojimasis šia teise apima pareigą nurodyti informaciją, kuria grindžiamas reikalavimas, ir pateikti pirminių turinio, kurį prašoma pašalinti, iškraipymo įrodymų, kai tai neatrodo akivaizdžiai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga, ypač atsižvelgiant į atitinkamos informacijos pobūdį [41]. Tokios pareigos nustatymas atrodo suderinamas su BDAR tekstu ir struktūra, o pagal jį įvairioms duomenų subjekto teisėms ištaisyti ar ištrinti duomenis, apriboti duomenų tvarkymą ir su juo nesutikti taikomos konkrečios sąlygos, ir asmuo, norintis pasinaudoti šiomis teisėmis, turi remtis atitinkamų sąlygų buvimu.

[40] Šiuo klausimu žr. K. Crawford, J. Schultz, *Big Data and Due process: Towards a Framework to Redress Predictive Privacy Harms*, *Boston College Law Review*, 2014, p. 93.

[41] Šiuo atveju BGH nagrinėjamoje byloje tariamai klaidinga informacija iš esmės susijusi su ieškovų valdomų bendrovių ekonominiais duomenimis. Tokiomis aplinkybėmis sunku teigti, kad ieškovai pagrindinėje byloje negali pateikti bent jau pradinių atitinkamuose straipsniuose pateiktų duomenų klaidingumo įrodymų.

45. Gavęs tokį prašymą pašalinti nuorodas, paieškos sistemos operatorius, atsižvelgdamas į savo vaidmenį skleidžiant informaciją ir iš to kylančią atsakomybę, privalo atlikti patikrinimus, kuriais siekiama patvirtinti arba atmesti prašymo pagrįstumo prielaidą ir kurie susiję su konkrečiomis jo galimybėmis. Šie patikrinimai gali būti atliekami pagal jo turimus duomenis, kurie susiję su atitinkamu asmeniu ir tinklalapio, kuriame paskelbtas atitinkamas turinys, leidėju ir kuriuos paieškos sistemos operatorius gali greitai išanalizuoti naudodamasis turimomis technologinėmis priemonėmis. Be to, jei įmanoma, paieškos sistemos operatorius turėtų greitai pradėti ginčo procedūrą su tinklalapio leidėju, kuris iš pradžių išplatino informaciją, ir tada jis galėtų nurodyti priežastis, pagrindžiančias tvarkomų asmens duomenų tikrumą bei tvarkymo teisėtumą. Galiausiai paieškos sistemos operatorius turės nuspręsti, ar patenkinti prašymą pašalinti nuorodas, trumpai nurodant sprendimo priežastis.

46. Paieškos sistemos operatorius gali atmesti prašymą tik tuo atveju, kai kyla didelių abejonių dėl atitinkamos informacijos teisingumo ar klaidingumo arba kai klaidinga informacija atitinkamo paskelbimo kontekste yra akivaizdžiai mažai reikšminga ir kai ta informacija nėra jautri. Tokiu atveju duomenų subjektas gali kreiptis į teisminę instituciją, kuri turi įgaliojimus atlikti atitinkamus patikrinimus, arba į BDAR 51 straipsnyje nurodytą priežiūros instituciją, pateikdamas skundą dėl paieškos sistemos operatoriaus sprendimo.

47. Jeigu turinys susijęs su asmeniu, kuris, kaip apibrėžta pirmiau, atlieka tam tikrą viešą vaidmenį, kadangi teisė į informaciją iš principo yra svarbesnė už Chartijos 7 ir 8 straipsniuose numatytas teises, sprendimas pašalinti nuorodas turi būti grindžiamas ypač svariais informacijos klaidingumo įrodymais. Tokiais atvejais, kai lieka pagrįstų abejonių dėl informacijos teisingumo ar klaidingumo, mano nuomone, nuorodų pašalinimo galimybė turi būti atmesta. Bet kuriuo atveju (juo labiau, kai turinys, dėl kurio kilo ginčas, su asmeniu susijęs dėl jo vaidmens viešajame gyvenime) nuorodos negali būti pašalinamos, kai tik išreiškiama nuomonė, net jeigu ji yra labai kritiška ir pateikiama labai aktyviai bei nepagarbiai, arba kai tai yra satyra[42]. Iš tikrųjų neteisingų duomenų ištaisymas yra susijęs su informacija apie duomenis, o ne nuomonėmis, kurios, jeigu neperauga į šmeižtą, bet kuriuo atveju prisideda prie viešų diskusijų plėtros demokratinėje visuomenėje. Tačiau aišku, kad net jeigu prašymas iš pradžių atmetamas, bet vėliau informacijos klaidingumas nustatomas teismo keliu, paieškos sistemos operatorius privalo atlikti nuorodų pašalinimo procedūrą.

48. Galiausiai – kai tai reikia padaryti dėl bylos aplinkybių, siekiant išvengti nepataisomos žalos duomenų subjektui, – paieškos sistemos operatorius gali laikinai pašalinti nuorodas[43] arba paieškos rezultatuose nurodyti, kad turinyje, į kurį nukreipia atitinkama nuoroda, pateiktos informacijos teisingumas yra ginčijamas[44], tačiau tai nepažeidžia tinklalapio leidėjo teisės *in primis* užginčyti tokią iniciatyvą teisme.

49. Mano nuomone, siūlomu sprendimu įgyvendinama įvairių susijusių teisių pusiausvyra ir išvengiama pavojaus, kad *Google* taps „tiesos teisėju“ arba bus pradėta taikyti tam tikra privati informacijos internete cenzūra. Pastaroji grėsmė galėtų lengvai išsipildyti, jeigu paieškos sistemoms būtų nustatyti bendri įpareigojimai neviešinti publikacijų, kuriose pateikiama klaidinga informacija, arba bendri įpareigojimai išsiaiškinti, ar informacija, dėl kurios pateiktas prašymas

[42] Žr., *inter alia*, 2021 m. gegužės 25 d. EŽTT sprendimą *Milosavlievic prieš Serbiją* (CE:ECHR:2021:0525JUD005757414, 63 punktas).

[43] Galimybė laikinai apriboti duomenų tvarkymą aiškiai numatyta BDAR 18 straipsnio 1 dalies a punkte, jeigu duomenų subjektas užginčija asmens duomenų tikslumą; toks apribojimas taikomas laikotarpiu, kuris duomenų valdytojui reikalingas tokių asmens duomenų tikslumui patikrinti.

[44] Dėl tokios rūšies pasirinkimo žr. 2009 m. kovo 10 d. EŽTT sprendimą *Times Newspaper Ltd prieš Jungtinę Karalystę* (Nr. 1 ir Nr. 2) (CE:ECHR:2009:0310JUD000300203).

pašalinti nuorodas, yra klaidinga, ar ne. Tokiu atveju, siekiant išvengti galimos atsakomybės, paieškos sistema būtų skatinama pašalinti nuorodas į visą abejotiną turinį, net jei nėra įrodymų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad jis yra klaidingas, o tai labai pakenktų informacijos laisvei. Norint išvengti šios rizikos, būtų naudinga apibrėžti naudojimosi teise pašalinti nuorodas procedūrą, nustatant visoms susijusioms šalims konkrečias prievoles.

50. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į pirmąjį prejudicinį klausimą atsakyti, kad BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad, siekiant pasverti Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsniuose nurodytas prieštaraujančias pagrindines teises, nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui pateiktą prašymą pašalinti nuorodas, grindžiamą tariamu turinyje, į kurį pateiktos nuorodos, esančios informacijos klaidingumu, negalima kaip lemiamu veiksniu remtis aplinkybe, ar duomenų subjektas galėtų pagrįstai gauti teisinę apsaugą turinio teikėjo atžvilgiu (pavyzdžiui, išduodant teismo įsakymą). Pateikdamas tokį prašymą, duomenų subjektas privalo pateikti turinio, iš kurio prašoma pašalinti nuorodas, klaidingumo įrodymus, jeigu tai nėra akivaizdžiai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga, visų pirma atsižvelgiant į atitinkamos informacijos pobūdį. Paieškos sistemos operatorius yra atsakingas už jo kompetencijai priskirtų patikrinimų, susijusių su tvarkomų duomenų tariamu netikslumu, atlikimą ir, jei įmanoma, taip pat susisiekia su tinklalapio, į kurį pateikiamos nuorodos, leidėju. Jeigu to reikalauja bylos aplinkybės, siekdamas išvengti nepataisomos žalos atitinkamam asmeniui, paieškos sistemos operatorius gali laikinai sustabdyti nuorodų skelbimą arba paieškos rezultatuose nurodyti, kad tam tikros turinyje, į kurį daroma atitinkama nuoroda, pateikiamos informacijos teisingumas yra ginčijamas.

C. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

51. Antruoju prejudiciniu klausimu BGH iš esmės klausia Teisingumo Teismo, ar, siekiant pasverti Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsniuose nurodytas priešingas teises ir interesus (tai turi būti atliekama pagal Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktą ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktą bei BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktą), nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui, kaip duomenų valdytojui, adresuotą prašymą pašalinti nuorodas ir siekiant, kad iš vaizdų paieškos, atliktos pagal fizinio asmens vardą ir pavardę, rezultatų būtų pašalintos šį asmenį vaizduojančių nuotraukų miniatiūros, lemiama reikšmė turėtų būti priskiriama internetinės publikacijos, kurioje šios nuotraukos iš pradžių buvo paskelbtos, kontekstui, kurio paieškos sistema nerodo, tik pateikia į jį nuorodą, kuri rodoma kartu su minėtomis miniatiūromis. BGH aiškina, kad atskirai paimtos ieškovų nuotraukos niekaip neprisideda prie viešų diskusijų, tačiau straipsnio, į kurį jos įtrauktos, kontekste padeda perteikti jame išreikštą informaciją ir nuomones.

52. *Google* mano, kad šis klausimas yra hipotetinis, nes, pirma, priešingai, nei matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinio ginčo dalykas yra ne prašymas pašalinti nuorodas iš vaizdų paieškos pagal ieškovų asmenvardžius rezultatų, o bendras draudimas rodyti viename iš atitinkamų straipsnių pateikiamų vaizdų miniatiūras ir, antra, nuorodos į atitinkamas nuotraukas *Google* nebepateikiamos nuo 2017 m. rugsėjo mėn., o nuo 2018 m. birželio 28 d. *g-net* svetainėje nebegalima rasti atitinkamų straipsnių. Šiuo klausimu primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuris turi prisiimti atsakomybę už sprendimo priėmimą, privalo, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, įvertinti tiek tai, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą [45]. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas

[45] Žr. 2022 m. vasario 24 d. Sprendimą *Eulex Kosovo* (C-283/20, EU:C:2022:126, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema teorinė arba kai Teisingumas Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus[46]. Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos akivaizdžiai nematyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas dėl Direktyvos 95/46 ir RGPD nuostatų išaiškinimo būtų nepagrįstas ar kad jų išaiškinimas būtų nesusijęs su tikrove arba su pagrindinės bylos dalyku. Konkrečiai tai, kad nei aptariamos nuotraukos, nei atitinkami straipsniai svetainėje *g-net* nebeskelbiami, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškina vadovaudamasis principu, jog tokio turinio pašalinimas yra tik laikino pobūdžio ir ieškovai pagrindinėje byloje išlieka suinteresuoti, kad būtų priimtas sprendimas dėl jų prašymo pašalinti nuorodas. Tokiomis aplinkybėmis, mano nuomone, negalima abejoti prašomo išaiškinimo tikroviškumu ir naudingumu.

53. Nagrinėjant BGH pateiktą klausimą iš esmės, pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip teisingai pažymėjo *Google*, tos pačios taisyklės, kurios taikomos internetinei paieškai, taikomos ir vardinei vaizdų paieškai per interneto paieškos sistemą. Todėl šios išvados 11–19 punktuose paminėta Teisingumo Teismo jurisprudencija taikoma ir prašymų pašalinti nuorodas, susijusių su tokio pobūdžio paieškos rezultatais, atveju. Fizinių asmenų nuotraukų rodymas miniatiūrų pavidalu šiuose rezultatuose yra asmens duomenų tvarkymas, kurio atžvilgiu paieškos sistemos operatorius atlieka duomenų valdytojo vaidmenį, kaip apibrėžta atitinkamai Direktyvos 95/46 2 straipsnio d punkte ir BDAR 4 straipsnio 7 dalyje, ir pagal savo atsakomybę, įgaliojimus ir galimybes yra atsakingas už šiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi. Kai pateikiamas prašymas pašalinti vaizdų paieškos rezultatus, paieškos sistemos operatorius turi užtikrinti įvairių susijusių pagrindinių teisių pusiausvyrą ir įvertinti, ar svarbesnėmis laikomos duomenų subjekto teisės į privatų gyvenimą bei asmens duomenų apsaugą, ar saviraiškos ir informacijos laisvė. Tai darydamas jis turi atsižvelgti į visus svarbius veiksnius[47].

54. Atsakymas į klausimą, ar tinklalapio, iš kurio prašoma pašalinti nuotrauką, turinys taip pat turėtų būti priskirtas prie šių elementų, mano nuomone, priklauso nuo to, ar teisingai nustatytas atitinkamo duomenų tvarkymo objektas ir to tvarkymo pobūdis. Kaip minėta, ieškovai pagrindinėje byloje siekia, kad būtų pašalintos nuorodos į keturias juos vaizduojančias nuotraukas. Tačiau šis prašymas netaikomas nei straipsnio tekste, kuris leidėjo interneto svetainėje pateikiamas tuo pačiu metu kaip nuotraukos, esančiai informacijai, nei nuotraukoms, kurios atlieka to teksto iliustruojamąją ir aprašomąją funkciją ir yra neatskiriama atitinkamo straipsnio dalis. Interneto paieškos priemonėmis įtraukiamos nuorodos į tokį straipsnį ir jame esančias nuotraukas yra atskiras duomenų tvarkymas, turintis atskirą tikslą, kuriam ieškovai prieštarauja atskirame prašyme pašalinti nuorodas (dėl kurio BGH pateikė pirmąjį prejudicinį klausimą).

55. Rasdamas internete paskelbtas fizinių asmenų nuotraukas ir miniatiūrų pavidalu atgamindamas jas vaizdų paieškos rezultatuose, neatsižvelgdamas į turinį, į kurį jos įterptos, ir atimdamas iš jų galimą informacinę ar aprašomąją vertę, kuri joms buvo priskirta iš pradžių, paieškos sistemos operatorius teikia tam tikrą paslaugą, o ją teikdamas užsiima asmens duomenų tvarkymu, kuris yra savarankiškas ir atskiras tiek nuo duomenų tvarkymo, kurį vykdo tinklalapio, iš kurio paimtos nuotraukos, leidėjas, tiek nuo duomenų tvarkymo įtraukiant nuorodas į tą tinklalapį, už kurį tas operatorius taip pat atsakingas. Kaip teisingai pažymėjo BGH, atsižvelgiant

[46] Žr. 2022 m. vasario 24 d. Sprendimą *Eulex Kosovo* (C-283/20, EU:C:2022:126, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[47] Dėl tokiai teisių pusiausvyrai svarbių elementų, kai tariamai pažeidžiantis elgesys susijęs su nuotraukų paskelbimu, žr., *inter alia*, 2012 m. vasario 7 d. EŽTT sprendimą *Von Hannover prieš Vokietiją* (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 109–113 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

į tokio tvarkymo pobūdį, kai dalis trečiųjų šalių sukurto turinio, kuris yra savarankiškas, išskiriama ir rodoma atskirai, paieškos sistemos operatorius, atrodo, veikia ne kaip tarpininkas, o veikiau kaip turinio kūrėjas.

56. Mano nuomone, iš to, kas išdėstyta, matyti, jog siekiant prieštaraujančių pagrindinių teisių pusiausvyros, kuri turi būti nustatyta pagal atitinkamas Direktyvos 95/46 ir BDAR nuostatas nagrinėjant prašymą pašalinti nuotraukas, kuriose vaizduojamas fizinis asmuo, iš vaizdų paieškos pagal šio asmens vardą ir pavardę rezultatų, turi būti atsižvelgiama tik į pačių nuotraukų informacinę vertę, nepaisant to, iš kokio turinio paimtos nuotraukos buvo įtrauktos į tinklalapį. Ir atvirkščiai, tuo atveju, jei, nagrinėjant prašymą pašalinti nuorodą į tinklalapį, būtų ginčijamas nuotraukų pateikimas šio tinklalapio turinio kontekste, siekiant nustatyti teisių pusiausvyrą reikėtų atsižvelgti į tokių nuotraukų informacinę vertę šiame kontekste.

57. Mano nuomone, tokios išvados negalima paneigti *Google* rašytinėse pastabose pateiktais argumentais. Nors atliekant vaizdų paiešką miniatiūros rodomos kartu su nuoroda į tinklalapio, į kurį jos įtrauktos, turinį, paieškos sistema jas rodo visiškai nepriklausomai ir nesiedama su kontekstu, kuriame nuotraukos buvo paskelbtos. Skirtingai nei internetinės paieškos atveju, kai gavus rezultatus negalima iš karto naudotis turiniu, į kurį pateiktos nuorodos, vaizdų paieškos atveju grafinio turinio, įskaitant internete paskelbtų nuotraukų miniatiūras, rodymas pats savaime yra naudotojo siekiamas rezultatas, neatsižvelgiant į tai, ar jis vėliau nusprendžia patekti į pirminį tinklalapį, ar ne. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pabrėžta aplinkybė, kad toks rodymas atitinka *Google* verslo modelį ir kad techniškai nebūtų įmanoma elgtis kitaip, taip pat nekelia abejonių dėl taip rodomų duomenų tvarkymo savarankiškumo.

58. Žinoma, negalima atmesti to, kad duomenų subjektas, prašydamas pašalinti nuotraukas, kuriose jis atvaizduotas, iš tikrųjų siekia per nuorodą, esančią prie šių nuotraukų, apriboti prieigą prie turinio, į kurį jos įtrauktos, ir prie bet kokios jame esančios visuomenei svarbios informacijos. Tačiau šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad nors nuotraukų pašalinimas iš vaizdų paieškos rezultatų neabejotinai apriboja galimybes susipažinti su turiniu, į kurį jos įtrauktos, šis turinys vis tiek lieka tiesiogiai prieinamas atliekant tradicinę paiešką internete. Atliekant tokią paiešką taip pat suteikiama galimybė spustelėjus nuorodą pamatyti visą turinį, įskaitant nuotraukas, kurios, atsižvelgiant į jų pirminį kontekstą, visapusiškai atlieka interneto redaktoriaus joms priskirtą vaidmenį – perteikti ir patvirtinti pateiktą informaciją bei išreikštą nuomonę. Taigi net jeigu pagrindinėje byloje prašymas pašalinti nuorodas į atitinkamus straipsnius būtų atmestas, atsižvelgiant į saviraiškos ir informacijos laisvės viršenybę prieš ieškovų teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir jų asmens duomenų apsaugą, galimas prašymo pašalinti nuotraukas, kuriose jie pavaizduoti, patenkinimas pernelyg ir nepagrįstai neapribotų šios laisvės, jeigu, kaip teigia BGH, šios nuotraukos, ištrauktos iš konteksto, kuriame buvo paskelbtos, neturi didelės informacinės vertės.

59. Atsižvelgiant į ankstesnėje pastraipoje pateiktus paaiškinimus, šios išvados 56 punkte padaryta išvada – teisei į atvaizdą toli gražu nesuteikiant beveik absoliučios apsaugos – pripažįstama derama šios teisės vieta tarp su asmeniu susijusių teisių. Asmens atvaizdas iš tikrųjų yra vienas iš pagrindinių jo asmenybės atributų, nes išreiškia jo originalumą ir padeda išsiskirti iš kitų asmenų. Asmens teisė į savo atvaizdo apsaugą yra viena iš jo asmeninės savirealizacijos sąlygų ir reiškia, kad asmuo gali valdyti savo atvaizdą ir ypač galimybę neleisti jo platinti [48]. Vadinasi, nors

[48] 2012 m. vasario 7 d. EŽTT sprendimas *Von Hannover prieš Vokietiją* (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 96 punktas).

saviraiškos ir informacijos laisvė neabejotinai apima nuotraukų skelbimą [49], asmens teisės į privatumą apsauga šiame kontekste įgyja ypatingą svarbą, nes nuotraukomis galima perteikti itin asmenišką ar net intymią informaciją apie asmenį ar jo šeimą [50].

60. Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į antrąjį prejudicinį klausimą atsakyti, kad Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktas ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktas bei BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinami taip, kad siekiant pasverti Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsniuose nurodytas priešingas teises ir interesus – o tai turi būti atliekama nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui, kaip duomenų valdytojui, adresuotą prašymą pašalinti nuorodas, kuriuo siekiama, kad iš vaizdų paieškos, atliktos pagal fizinio asmens vardą ir pavardę, rezultatų būtų pašalintos šį asmenį vaizduojančių nuotraukų miniatiūros, – neturi būti atsižvelgiama į internetinės publikacijos, kurioje šios nuotraukos buvo paskelbtos pirmiausia, kontekstą.

V. Išvada

61. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į BGH pateiktus prejudicinius klausimus:

„1. Reglamento 2016/679 17 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad, siekiant pasverti Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsniuose nurodytas prieštaraujančias pagrindines teises, nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui pateiktą prašymą pašalinti nuorodas, grindžiamą tariamu turinyje, į kurį pateiktos nuorodos, esančios informacijos klaidingumu, negalima kaip lemiamu veiksniu remtis aplinkybe, ar duomenų subjektas galėtų pagrįstai gauti teisinę apsaugą turinio teikėjo atžvilgiu (pavyzdžiui, išduodant teismo įsakymą). Pateikdamas tokį prašymą, duomenų subjektas privalo pateikti turinio, iš kurio prašoma pašalinti nuorodas, klaidingumo įrodymus, jeigu tai nėra akivaizdžiai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga, visų pirma atsižvelgiant į atitinkamos informacijos pobūdį. Paieškos sistemos operatorius yra atsakingas už jo kompetencijai priskirtų patikrinimų, susijusių su tvarkomų duomenų tariamu netikslumu, atlikimą ir, jei įmanoma, taip pat susisiekia su tinklalapio, į kurį pateikiamos nuorodos, leidėju. Jeigu to reikalauja bylos aplinkybės, siekdamas išvengti nepataisomos žalos atitinkamam asmeniui, paieškos sistemos operatorius gali laikinai sustabdyti nuorodų skelbimą arba paieškos rezultatuose nurodyti, kad tam tikros turinyje į kurį daroma atitinkama nuoroda, pateikiamos informacijos teisingumas yra ginčijamas.

2. Direktyvos 95/46 12 straipsnio b punktas ir 14 straipsnio pirmos pastraipos a punktas bei BDAR 17 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinami taip, kad siekiant pasverti Chartijos 7, 8, 11 ir 16 straipsniuose nurodytas priešingas teises ir interesus – o tai turi būti atliekama nagrinėjant paieškos sistemos operatoriui, kaip duomenų valdytojui, adresuotą prašymą pašalinti nuorodas, kuriuo siekiama, kad iš vaizdų paieškos, atliktos pagal fizinio asmens vardą ir pavardę, rezultatų būtų pašalintos šį asmenį vaizduojančių nuotraukų miniatiūros, – neturi būti atsižvelgiama į internetinės publikacijos, kurioje šios nuotraukos buvo paskelbtos pirmiausia, kontekstą.“

[49] Žr. 2006 m. gruodžio 14 d. EŽTT sprendimą byloje *Verlagsgruppe prieš Austriją*, (CE:ECHR:2006:1214JUD001052002, 29 ir 40 punktai bei juose nurodyta jurisprudencija).

[50] 2012 m. vasario 7 d. EŽTT sprendimas *Von Hannover prieš Vokietiją* (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, 103 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).